

Användningstester med barn

Niclas Siljedahl
[niclas.siljedahl@falun.se]

14 feb 2008
(reviderad 14 maj 2008)

Innehåll

1 BAKGRUND	2
Om ikoner och symboler	2
Typindelning	3
2 PILOTTESTER	5
Lärdomar	5
3 GENOMFÖRANDE	6
Testupplägg	6
4 SYMBOLERNA	7
5 DATORUPPGIFTERNA	11
KONSEKVENSER FÖR ÄLVDALENS BIBLIOTEK	12

Användningstester med barn

Den här rapporten redogör för en undersökning av en bibliotekswebbplats som använder "Mallas mall" på den del av webbplatsen som vänder sig till barn. Totalt deltog 19 barn i åldrarna 7-12 år i undersökningen. Barnen fick först bedöma de symboler som används i användargränssnittet på papper, och sedan utföra specifika uppgifter på webbplatsen.

Resultatet visar att många av de symboler som användes i användargränssnittet var svårbegripliga utan text till hjälp. De betraktades som "konstiga" framför allt av yngre deltagare. Graden av svårighet verkar ha mycket att göra med symbolernas abstraktionsnivå.

Uppgifterna på webbplatsen var svåra att lösa, särskilt för de yngre barnen. Trial-and-error förekom ofta. Barnen löste ofta uppgifter med hjälp av en allmän textbaserad meny istället för den symbolmeny som är till för barnen. Trots att de tyckte att det var svårt att använda webbplatsen var barnen inte särskilt kritiska.

I slutet av rapporten berättar Caroline Smids från Älvdalens bibliotek om fem viktiga konsekvenser som testerna har fått för bibliotekets arbete.

1 Bakgrund

Mallas mall är en ”lathund för mindre bibliotek” för att göra webbsidor som vänder sig till barn och unga. Informationsmaterial om mallen anger omväxlande målgruppen som ”barn 7-12 år”¹ och ”barn och unga 7 - 16 år, men också föräldrar och pedagoger som söker information om barnbiblioteket inom olika områden”.²

Mallen utvecklades, inom ramen för LIMIT-projektet³, av Länsbibliotek Sörmland tillsammans med barnbibliotekarier i tre kommuner (Knivsta, Strängnäs, Vallentuna) och Barnens Bibliotek. Mallen innehåller förslag på texter, bilder och länkar, men det är meningen att innehållet ska anpassas av det bibliotek som använder den. Innehållet ”paketeras” med 12 symboler som ska fungera som ingångar till olika avdelningar på webbplatsen för barn. Symbolerna, som beskrivs som ”finurliga” och ”fiffiga” på webbplatsen, har framställts av illustratören Filippa Widlund. De får användas fritt inom biblioteksverksamhet.

De symboler som ingår i Mallas mall tillhandahålls i två olika format (se bilden). I det större formatet är symbolernas tänkta betydelse utskrivet i text och i det mindre formatet saknas den förklarande texten (utom på symbolen ”För vuxna”). Bland de bibliotek som har valt att använda mallen förekommer flera olika upplägg. Layoutförslagen på Barnens Biblioteks webbplats⁴ använder de stora symbolerna till barnwebbens startsida och de mindre på alla undersidor.

Symbolen för ”Om biblioteket” i stor respektive liten version.

Om ikoner och symboler

Några fördelar med symboler är att de kan visa mycket info på förhållandevis lite utrymme, de kan upplevas som mer tilltalande än text, och de är oberoende av vilket språk användaren har. Den främsta nackdelen är kanske att de kan vara tvetydiga – det är inte alltid självklart vad en viss symbol betyder. Och även om de är språkoberoende kan en och samma symbol ha skilda betydelser i olika kulturer.

Enligt Hirst (1995)⁵ ska en bra ikon först och främst vara lätt att identifiera. En bild av ett hus som är tänkt att ha betydelsen ”hem” måste alltså först gå att känna igen som ett hus. Därefter

¹ <http://www.barnensbibliotek.se/Malla/Lathund.htm> (080214)

² <http://www.barnensbibliotek.se/Malla/vadarmalla.htm> (080214)

³ <http://www.limitprojektet.se> (080214)

⁴ <http://www.barnensbibliotek.se/Malla/layoutforslag.htm> (080214)

⁵ SJ Hirst (1995), *Hyperlib Deliverable 5.1: Evaluation of the Hyperlib Interfaces*

ska man lätt kunna associera bilden med den tänkta betydelsen. Man kan skilja mellan fyra typer av ikoner:

1. Likhetsikoner, som direkt representerar den underliggande betydelsen. (Exempel: vägskylt med fallande stenar = ”varning för fallande stenar”.)
2. Exempelikoner. (Exempel: kniv och gaffel = ”restaurang”.)
3. Symbolikoner, som förmedlar något som ligger på högre abstraktionsnivå än själva bilden. (Exempel: skadat vinglas = ”ömtålighet”.)
4. Godtyckliga ikoner. Eftersom de inte har någon egentlig koppling till betydelsen måste de läras in. (Exempel: det kringelformade vägmärket för ”sevärdhet”.)

Typindelning

Jag anser att 8 av de 12 symboler som används i Mallas mall kan betraktas som symbolikoner (”Om biblioteket”, ”Läsa på annat sätt”, ”Lästips”, ”Leta böcker”, ”Många språk”, ”Länktips”, ”Hemligt” och ”Lokalt”). Alla dessa har en klar relation till sin tänkta betydelse, men är *mer abstrakta* än det de vill förmedla. Symbolen för ”Kontakt” är en exempelikon, eftersom den avbildar en telefonlur och ett brev (samt ett @-tecken), kommunikationsverktyg som kan användas för att ta kontakt med biblioteket. ”Vad händer” och ”Roligt” skulle jag beteckna som godtyckliga ikoner. Symbolen ”För vuxna” verkar inte passa in i denna klassificering. Inga likhetsikoner förekommer i mallen. Se tabellen för sammanfattning.

Symbol	Tänkt betydelse	Typ
	”Om biblioteket”	Symbolikon
	”Vad händer”	Godtycklig ikon
	”Kontakt”	Exempelikon
	”Läsa på annat sätt”	Symbolikon
	”Lästips”	Symbolikon
	”Leta böcker”	Symbolikon
	”Många språk”	Symbolikon

Symbol	Tänkt betydelse	Typ
	”Roligt”	Godtycklig ikon
	”Länktips”	Symbolikon
	”Hemligt”	Symbolikon
	”Lokalt”	Symbolikon
	”För vuxna”	(Annan typ)

2 Pilottester

För att undersöka barnsidorna på Älvdalens biblioteks webbplats⁶, som använde Mallas mall, konstruerades ett upplägg för användningstester med barn. För att finputs testupplägget genomförde vi först ett par pilottester på biblioteket i en skola i Idre i Älvdalens kommun. Testerna leddes av mig och Älvdalens biblioteks förste bibliotekarie, Caroline Smids.

Deltagarna delades in i två olika par – två 8-åringar (pojke och flicka) och två 11-åringar (pojke och flicka). Paret fick först bedöma mallens symboler på papper och därefter lösa uppgifter på dator. Datoruppgifterna byggde på idéer och förslag från flera håll, däribland Falu stadsbibliotek och projektmedlemmar inom LIMIT. Det slutliga urvalet gjordes av oss som testledare. Omkring 15 uppgifter användes. Några av dem krävde sökning i bibliotekskatalogen för att lösa, men de flesta gällde att hitta information som fanns tillgänglig på barnens del av webbplatsen (öppetider, vem man kan ställa frågor till, hur få förslag på böcker, hur låna datorer, mm).

Lärdomar

Resultatet av pilottesterna tydde på att det var en god idé att skilja mellan åldersgrupper. Det var ganska stor skillnad mellan paret vad gällde vana vid Internet, datorer, tangentbord, skrivförmåga mm. Eftersom det yngre paret hade svårare för vissa moment som berörde själva testupplägget (t ex att formulera sig i skrift) valde vi att göra vissa ändringar i de fortsatta testerna. Vi fann också att barnen var ganska självgående och att vi som testledare kunde hålla oss mer i bakgrunden än väntat.

Det mest slående resultatet var att barnen inte höll sig på barnsidorna när de skulle lösa uppgifter, utan ofta gick till den textbaserade vänstermenyn, avsedd för vuxna. (Exempel: för att få tips om läsning valde flera ”Boktips” i menyn istället för ”Lästips” i symbolmallen.) Vi övervägde därför att separera sidorna så att testdeltagarna enbart skulle undersöka barndelen av webbplatsen vid fortsatta tester. I slutändan lät vi dock bli att göra så, eftersom de flesta bibliotek som använder Mallas mall, i likhet med Älvdalens bibliotek, *inte* har lagt upp sin webbplats på det sättet.

⁶ <http://www.alvdalen.se/Biblioteket/> (080214)

3 Genomförande

De fortsatta testerna genomfördes på en annan skola i Älvdalens kommun. I dessa deltog 15 testpersoner i åldrarna 7-12 år. Urvalet av deltagare hanterades av lärare på skolan. Det enda vi efterfrågade var rätt ålder, och en någorlunda jämn könsfördelning. Lärarna fick distribuera och samla in blanketter för målsmans godkännande av barnens deltagande.

Liksom vid pilottesterna delade vi in barnen i två olika grupper: 4 par i åldern 7-9 år, respektive 3 par (plus en ensam deltagare) i åldern 10-12 år. Totalt deltog alltså 19 barn i testerna (11 pojkar, 8 flickor).

Testupplägg

Vi använde ungefär samma testupplägg som vid pilottesterna. Barnen fick först bedöma symboler på papper och därefter lösa uppgifter på dator. Cirka 30 minuter avsattes per test, men i praktiken gick de flesta testerna några minuter över tiden. Hälften av testerna leddes av mig, hälften av Caroline.

Inledningsvis fick barnen information om vad undersökningen gick ut på, tidsåtgång, upplägg, hur deras svar skulle behandlas mm. Därefter tog vi upp bakgrundsuppgifter: ålder, datorvana, internetvana (vad de brukar göra på nätet, hur ofta). Samtliga sade sig använda datorer regelbundet, både hemma och i skolan, minst några gånger i veckan. De yngre barnen spelade oftare spel och använde särskilda program i skolan (t ex för att lära sig matematik), medan de äldre oftare använde ”sociala” funktioner som chatt, och program som inte vänder sig direkt till barn (t ex Microsoft Word). Flera av de äldre barnen sade att de brukar ”surfa”, ett ordval som inte förekom bland de yngre barnen. Ingen deltagare hade tidigare besökt bibliotekets webbplats.

För att undersöka symbolerna separat fick barnen varsitt utskrivet papper med dem. Vi valde att använda de större varianterna av symbolerna för att de skulle vara tydliga på papper, men med de förklarande texterna borttagna (som i den mindre varianten). Barnen ombads att gissa vad bilderna föreställde *och* vad de betydde, likheter och skillnader mellan dem, hur lätta eller svåra de tyckte att de var, mm.

Vid datoruppgifterna fick de äldre barnen ett papper med dem nedskrivna, medan de yngre fick uppgifterna muntligt. Barnen ombads att lösa uppgifterna med hjälp av Älvdalens biblioteks webbplats. Vi poängterade att undersökningen inte var något prov av deras förmåga att lösa uppgifter, utan att syftet var att förbättra webbplatsen. Barnen ombads att hela tiden ”tänka högt”, förklara vad de gjorde, varför de gjorde det och vad de trodde att deras handlingar hade för effekt.

Vid några av testerna användes ett skärminspelningsprogram för att göra en upptagning av vad testdeltagarna sade och allt som hände på skärmen. Detta var för att kunna göra en mer noggrann analys i efterhand. Att vi eventuellt skulle göra så framgick av den blankett som barnens målsmän hade godkänt i förväg, men barnen tillfrågades ändå om det gick bra att vi spelade in det som hände.

Efter genomförande av både symboldelen och datoruppgifterna diskuterade vi resultatet med varje deltagande par.

4 Symbolerna

Resultatet tyder på att många av symbolerna som används i Mallas mall inte var intuitivt begripliga för barnen. Utan förklarande text gick det inte att förstå vad dessa symboler var tänkta att *betyda*. Däremot kunde barnen i många fall förstå ungefär vad symbolerna var tänkta att *föreställa*, men även där fanns det undantag (t ex symbolen för "Lokalt"). Skillnaden mellan dessa båda begrepp är tydlig när det gäller symbolen för "Länkar". Alla barn verkar ha förstått att symbolen föreställde en kedja, men trots det gissade ingen rätt ifråga om dess tänkta betydelse.

Fast det inte skiljer så många år mellan åldersgrupperna lämnade de yngre barnen märkbart mer konkreta svar. På frågan vad en bild kunde tänkas *betyda* om den användes på en webbplats beskrev de nästan alltid vad bilden föreställer. Ett undantag var symbolen för "Vad händer", där de flesta, oavsett ålder, direkt associerade till begreppet "påsk".

Om min indelning av symbolerna i olika ikontyper är korrekt så verkar det ha funnits en klar koppling mellan typ av ikon och grad av svårighet. Den enda exempelikonen ("Kontakt") var klart lättast att förstå för de flesta barnen, medan de båda godtyckliga ikonerna ("Vad händer" och "Roligt") hörde till de svåraste. Symbolikonerna kom för det mesta däremellan i svårighetsgrad.

Vid diskussionen efteråt, när de hade genomgått både symboltesterna och datoruppgifterna, ansåg flera av de yngre barnen att symbolerna var "konstiga" eller "knasiga". En åsikt var att "man ser att det är datagrejer".

Även bland de äldre barnen sade flertalet att det var "svårt att förstå vad bilderna betyder", men en deltagare menade att det faktiskt var "jättelätt". Flera sade att det inte alls går att förstå bilderna utan text, men att det var lätt, eller åtminstone lättare, när man hade texten till hjälp. En person sade att symbolerna "påminner om matteböcker".

I tabellen nedan sammanfattas testdeltagarnas gissningar och åsikter om varje ikon, och mina kommentarer om resultatet.

Symbol	Åsikter från deltagarna	Kommentar
	<p>Yngre: <i>olika vägar / skoterled / visar vägen / skyltar / pilar / visar vart vägarna går / lära sig om höger och vänster</i></p> <p>Äldre: <i>vägar / leder / sök / hjälp att hitta på hemsidan / hitta faktasidor / vägvisare / vet ej (flera)</i></p>	<p>Symbolen kunde identifieras som en vägvisare av flertalet, men inte alla i den yngre gruppen. Den tänkta betydelsen var inte självklar för någon. Den ifrågasattes av några av de yngre barnen även efter datoruppgifterna (där de fått använda mallen i praktiken och alltså sett "facit") – de kunde fortfarande inte se någon koppling mellan "pilar" och "Om biblioteket".</p>

Symbol	Åsikter från deltagarna	Kommentar
	<p>Y: <i>kyckling som kläcks / påsk (flera) / handlar om hönor / påskpyssel / svår / vet ej</i></p> <p>Ä: <i>påsk (minst 3) / böcker för bebisar / barnböcker / överraskningar / roliga böcker / vet ej</i></p>	Ingen förstod den tänkta betydelsen. Majoriteten associerade till ”påsk”. Den ansågs vara ”extra svår” av flera av de äldre barnen efteråt.
	<p>Y: <i>lättast / msn, skicka brev / kontakt med kompisar o så / ringer till någon / ringa på datorn / fattar inte</i></p> <p>Ä: <i>emajl, internet / hur man kan kontakta biblioteket (minst 3)</i></p>	Lättast, de allra flesta gissade någorlunda rätt. Flera tog visserligen fasta på en viss del av symbolen, alltså ”ringa” eller ”maila”. Den kallades ”rätt” av vissa vid diskussionen efteråt. Enstaka deltagare i den yngre gruppen förstod den inte.
	<p>Y: <i>lyssna på musik / en hand som vill lyssna på musik / musik / en avhuggen hand som lyssnar på musik! / band, lyssna / tar fram hörlurar / jag tycker det var svårt!</i></p> <p>Ä: <i>musik (minst 3) / lyssna på böcker / ljudböcker / ingen aning</i></p>	Det gick att identifiera vad den föreställer, men det var svårt att förstå vad den skulle betyda. Ett flertal fokuserade på hörlurarna och associerade till ”musik”.
	<p>Y: <i>en bok / tjock bok / att boken är bra / en bra bok (flera) / tv-serier / faktabok</i></p> <p>Ä: <i>regelbok / läsa saker som är bra / boktips / bra böcker (flera) / populäraste böckerna</i></p>	Alla noterade att symbolen föreställde en bok, men inte att handen gör ”tummen upp”. Den var något lättare för de äldre barnen.
	<p>Y: <i>en hund som söker / nosa fram lite böcker / letar läsning / spioneringshund som söker böcker / en bra bok (flera) / hund som nosar ben / hund som söker böcker som husse har tappat bort</i></p> <p>Ä: <i>en spionhund som söker böcker / en bra bok att hitta i / söka böcker (flera) / det var svårt, vet inte (flera) / läroböcker</i></p>	Denna symbol verkade faktiskt lättare att förstå för de yngre deltagarna än för de äldre.

Symbol	Åsikter från deltagarna	Kommentar
	<p>Y: <i>jordklot/jordglob (flera) / förklara om världen / jorden / någon sorts smiley</i></p> <p>Ä: <i>hitta på olika länder – vad de kan heta / leta efter något på Internet / faktaböcker / jordglob i pratbubbla / fakta / vet inte... ser ut som... nåt / forum</i></p>	<p>Ingen gissade rätt betydelse. Jordgloben identifierades av nästan alla, men bara någon enstaka i den äldre gruppen noterade att den var innesluten i en pratbubbla. Den ansågs efteråt ”väldigt svår” av flera av de yngre.</p>
	<p>Y: <i>sjöstjärna (flera) / titta på olika stjärntecken / toppenböcker / vet inte – svår</i></p> <p>Ä: <i>ingen aning / stjärnböcker / titta på olika stjärntecken / gonattsagor, vet inte / rolig lekpark... för barn</i></p>	<p>Ingen gissade rätt, men några noterade att stjärnan ser ”glad” ut.</p>
	<p>Y: <i>kedja (många) / gripa någon / lås / låser / inget bra så man kastar</i></p> <p>Ä: <i>sätta ihop något som kan bli något / något som är slut / en kedja / vet inte / polis / spökhistorier (flera)</i></p>	<p>Intressant nog var det <i>ingen</i> deltagare som associerade till begreppet ”länkar”. Troligen har ordet ”länk” bara betydelsen ”hyperlänk” för många barn idag, inte ”del av en kedja”.</p>
	<p>Y: <i>råtta som tittar genom ett nyckelhål / dörr, titta genom nyckelhål (flera) / tjuv som tittar i nyckelhålet (flera) / nyckelhål – kollar om man håller på med något / tittar in, låst</i></p> <p>Ä: <i>vet inte / nyckelhål, ett öga / jag kan inte... tjuvkikande historier / vet inte</i></p>	<p>Identifierades lätt som ett nyckelhål av de flesta, men den tänkta betydelsen var svårare.</p>
	<p>Y: <i>lingon? nej jordgubbe - nej smultron / äta smultron / sätta upp på strå, smultron / böcker om olika bärsorter / lära sig om växter / nyckelpiga, eller jordgubbe</i></p> <p>Ä: <i>sommar (flera) / naturen (flera) / smultron / kokböcker / flora... ser ut som en sorts blomma</i></p>	<p>Det var svårt att identifiera vad den föreställer och ingen deltagare var i närheten av att gissa dess tänkta betydelse. Ifrågasattes även efter testerna – ett par ansåg fortfarande att den såg ut som ”en sorts blomma”.</p>

Symbol	Åsikter från deltagarna	Kommentar
	<p>Y: <i>de vuxna kan gå in på det / de vuxna tänker på något annat / bok för vuxna / film bara för föräldrar / saker för vuxna – program och sånt / personliga saker / komedier, spänning, skräck / att barn inte får komma in... barnförbjudet / ett hus för vuxna</i></p> <p>Ä: <i>barnförbjudet / deckare... såna böcker som vuxna läser / vuxna... deckare böcker för vuxna (flera) / böcker som är lite svårare att förstå / personligt</i></p>	<p>Symbolen användes för en sida som innehåller allmän information för vuxna, men de flesta barn trodde att det var något mer specifikt, och ofta något som barn inte <i>får</i> gå in på.</p>

5 Datoruppgifterna

De flesta datoruppgifter *gick* till slut att lösa, men det var i allmänhet *mycket svårt* för de yngre barnen. I båda grupperna förekom väldigt mycket trial-and-error och rena gissningar.

Både de äldre och de yngre barnen verkade ganska obekväma med att använda tangentbord, men det var märkbart svårare för de yngre. När de skulle skriva in text var det omständligt och tog lång tid. Däremot var båda grupperna bekväma med att använda mus. De äldre barnen klickade betydligt mer och var mindre "rädda" att prova. Trots att alla barnen använde datorer regelbundet var det tydligt att många var ovana vid att besöka nya webbplatser.

Alla barnen, med något enstaka undantag i den yngre gruppen, klarade av att googla för att hitta information. I båda grupperna var det vanligt med felstavningar – både äldre och yngre barn sökte på ordet "biblotek". Felstavningar i sökmotorer var en anledning till att det i flera fall blev svårt att överhuvudtaget hitta till Älvdalens bibliotek. Det kan därför vara en god idé att använda vanliga felstavningar som nyckelord i webbplatsens metadata.

Felstavningar i bibliotekskatalogen, där stavningskontroll saknades, var extra tidsödande för barnen. Träfflistor i bibliotekskatalogen var svårbegripliga. Barnen kunde inte avgöra vilka medier träffarna representerade, eller förstå skillnader mellan träffarna utöver att vissa var på engelska.

Liksom vid pilottesterna användes webbplatsens textbaserade vänstermeny *i första hand* för att lösa många uppgifter, snarare än den symbolmeny som var avsedd för barnen. Ofta fanns ungefär samma information (t ex om bibliotekens öppettider) på båda ställena. De uppgifter som hade ett passande textalternativ var de som löstes snabbast. I några sådana fall bad vi barnen att försöka lösa samma uppgift *igen*, men denna gång via barnsidorna. Min slutsats av detta resultat är att det är olämpligt att använda två parallella gränssnitt som "konkurrerar" om barnens uppmärksamhet.

Såväl yngre som äldre barn var väldigt känsliga för exakta formuleringar. När en uppgift gällde att "söka böcker" var det inte självklart att symbolen märkt "Leta böcker" skulle leda rätt. Några av de yngre barnen verkade mer känsliga för grafiska skillnader – en uppgift som ledde dem in i bibliotekskatalogen förvirrade och de trodde först att de hade kommit in på en helt annan, orelaterad, webbplats.

Vid den allmänna diskussionen efteråt framkom att flera av de yngre barnen hade föredragit om texten hade haft större bokstäver. Detta gällde inte bara Älvdalens bibliotek, utan även andra webbplatser som de under testets gång hamnat på via länkar, t ex Barnens Bibliotek.

Trots svårigheterna att lösa datoruppgifterna var barnen inte särskilt negativt inställda. Av de äldre barnen var det flera som tyckte att det var "ganska kul" att använda webbplatsen, även om de flesta också ansåg att det var "ganska svårt att hitta".

Konsekvenser för Älvdalens bibliotek

Caroline Smids

Användningstesterna med barn ingick i ett större projekt med syfte att utveckla bibliotekets webbplats. Testerna öppnade våra ögon för hur vi arbetar med vår webbplats. Vi har hittills gjort saker som vi någonstans tror fungerar. Vi har alltså trott en massa och haft en del vaga tankar om syftet med webbplatsen. Att arbeta med tester har fått oss att arbeta mer evidensbaserat, vilket vi också kommer att försöka fortsätta med i allt större utsträckning.

Vi tog fasta på de lärdomar testerna gav, och gjorde också några konkreta förändringar både på vår webbplats men även när det gäller syftet med webbplatsen.

1) **Vår startsida feltolkades**

En av uppgifterna under testerna var att hitta till bibliotekets webbplats. När vi gjorde pilottesterna på en skola i Idre, där vi har ett filialbibliotek, hittade barnen till webbplatsen men när de fick upp den utbrast de: ”det där är fel bibliotek”. Anledningen var att det på bibliotekets startsida stod ”Älvdalens sockenbibliotek”, dvs huvudbibliotekets namn. Dessutom fanns det ett fotografi av huvudbiblioteket. Vi har därför ändrat webbplatsen så att den mer är en sida för biblioteken i hela kommunen och inte så huvudbiblioteksinriktad. Det fick oss också att börja diskutera syftet med webbplatsen och hur vi ser på vår samlade verksamhet. Just denna kommentar gjord av ett barn gav oss ett helt annat perspektiv.

2) **Vi kan inte tävla med Hamsterpaj, SVT och de andra...**

...och behöver därför förankra oss lokalt, dels via eget deltagande och dels genom att använda oss av skola och förskola. Inget av de i testerna medverkande barnen hade sett vår webbplats tidigare. De använde den inte alls i skolarbetet. Vi hade nog lite löst tänkt oss att vår webbplats skulle användas dels till skolarbete dvs egen forskning, dels som tips på läsning och dels som ”kul”. Men här har vi tänkt om radikalt. De sidor barnen använder sig av på Internet är t ex Hamsterpaj och SVT och andra stora aktörer. Vi kan aldrig nå upp till deras kvalitet på spel och andra aktiviteter. För att barnen alls ska hitta till våra sidor för barn, och använda dem behöver vi arbeta tillsammans med personal inom skola och barnomsorg. De kan fungera som våra förmedlare. Om barnen blir vana att använda våra barnsidor i skolarbetet, både med forskning och med läsning, kanske de återvänder dit när de surfar på Internet på fritiden för att tipsa om eller få tips om böcker, musik, filmer, tv-spel m.m.

En av våra grundtankar med hela biblioteksverksamheten är att förankra den lokalt så långt det går – att arbeta med kommuninvånarna för att veta att vi gör rätt saker och att kommuninvånarna känner att det är deras bibliotek. Samma sak gäller såklart webbplatsen! Därför engagerade vi dels en klass på högstadieskolan och dels några privatpersoner. Högstadieklassen inspirerades att med hjälp av medialäraren filma egna boktips, som vi lägger ut på vår webbplats. Vi själva filmade några av våra låntagare, som berättar om böcker de tycker om i korta filmsnuttar. Dessa har vi lagt på bibliotekets webbplats men även på YouTube. Att låta kommuninvånarna synas och dela med sig av sina läsoplevelser på vår webbplats är dels ett sätt att arbeta uppsökande även i cybervärlden, dels ett sätt att engagera ambassadörer för vår

verksamhet och webbplats.

3) Texten fungerade bättre än symbolerna, även för mindre barn

Vi såg att barnen istället för att klicka på symbolerna, använde sig av texten vi hade i en spalt till vänster på sidan. Detta har fått oss att fundera på vårt användande av symbolerna i Mallas mall. Vi har haft en barnwebb där första sidan bestått av de olika symbolerna i mitten och webbplatsens ramar runtomkring. Vi har då förväntat oss att barnen lätt ska kunna klicka på rätt symbol för att få den information de söker. Vi tycker fortfarande att bilderna är fina och ser inbjudande ut, men vi är tveksamma till att använda dem som symboler. De som fungerade bra, har vi tänkt behålla som illustrationer men då tillsammans med text. Det gäller t ex symbolen för kontaktuppgifter (telefon, mail).

4) Barnen håller sig inte inom sina ramar

När barnen väl hade klickat på någon symbol och hamnat på en barnsida med information av olika slag, stannade de dock inte kvar där för att hitta annan information. När de t ex sökte ett boktips klickade de istället på rubriken ”boktips” till vänster på sidan dvs i ramen. Och den boktipslänken leder till bibliotekets blogg om vuxenlitteratur. De stannade alltså inte kvar inom de ramar vi tänkt oss för dem. Så vi skiljde på ingångarna för barn och ungdomar och har nu en barnwebb som öppnas i ett eget fönster, med egna ramar där allt som står är riktat till barn.

5) Barn är mycket konkreta i sina tolkningar

Detta måste vi ha med oss när vi gör våra barnsidor. Vi måste också ta itu med vår OPAC och i görligaste mån se till att den blir lite mer begriplig även för barn. När barnen sökte i OPAC och såg att det på en post stod ”ej hemlån” trodde de det betydde att boken ej var hemlånad! Här återstår mycket arbete för oss.